

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI¹⁾**

z dnia 2010 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać instalacje pomiarowe do ciągłego i dynamicznego pomiaru ilości cieczy innych niż woda, oraz szczegółowego zakresu badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych²⁾

Na podstawie art. 9a pkt 1 i 2 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. - Prawo o miarach (Dz. U. z 2004 r. Nr 243, poz. 2441, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać instalacje pomiarowe do ciągłego i dynamicznego pomiaru ilości cieczy innych niż woda, oraz szczegółowego zakresu badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 4, poz. 23) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wymagania w zakresie wykonania i charakterystyk metrologicznych instalacji pomiarowych do ciągłego i dynamicznego pomiaru ilości cieczy innych niż woda, zwanych dalej „instalacjami pomiarowymi”, wprowadzonych do obrotu lub użytkowania w wyniku dokonania oceny zgodności, oraz wymagania w zakresie warunków właściwego stosowania instalacji pomiarowych;”;

2) w § 4:

a) po pkt 3 dodaje się pkt 3a - 3c w brzmieniu:

„3a) układ samoobsługowy - układ umożliwiający samodzielne używanie instalacji pomiarowej w celu nabywania cieczy na własny użytek;

3b) urządzenie samoobsługowe - urządzenie, które jest częścią układu samoobsługowego i które pozwala jednej lub kilku instalacjom pomiarowym działać w tym układzie;

3c) sprzedaż konsumencka - sprzedaż, o której mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 141, poz. 1176, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 oraz z 2009 r., Nr 115, poz. 960), przy której podstawą do ustalenia ceny jest wynik pomiaru dokonanego instalacją pomiarową;”;

b) po pkt 4 dodaje się pkt 4a i 4 b w brzmieniu:

„4a) odchylenie dawki minimalnej - bezwzględną wartość błędu granicznego dopuszczalnego określona dla dawki minimalnej instalacji pomiarowej;

„4b) odchylenie należności minimalnej - należność odpowiadającą wartości odchylenia dawki minimalnej;”;

3) po § 7 dodaje się § 7a – 7c w brzmieniu:

„§ 7 a.1. Wskazania urządzeń wchodzących w skład instalacji pomiarowej, dla każdej objętości zmierzonej w ramach tego samego pomiaru, nie powinny różnić się więcej niż o:

- 1) jedną działkę elementarną, gdy urządzenia te mają takie same działki;
- 2) największą działkę elementarną, gdy urządzenia te mają różne działki.

2. W przypadku układu samoobsługowego działki elementarne głównego urządzenia wskazującego instalacji pomiarowej i urządzenia samoobsługowego powinny być takie same, a wyniki pomiaru wskazane przez te urządzenia nie mogą się między sobą różnić.

§ 7 b. Instalacja pomiarowa przeznaczona do stosowania przy sprzedaży konsumenckiej powinna być wyposażona w urządzenie do kasowania wskazań.

§ 7 c. Odmierzacz paliw ciekłych, odmierzacz biopaliw ciekłych i odmierzacz gazu ciekłego propan – butan, w tym gazu skroplonego (LPG), powinien spełniać następujące wymagania:

- 1) rozpoczęcie nowego pomiaru powinno być wstrzymane do czasu skasowania ostatniego wskazania;
- 2) skasowanie wskazania odmierzacza nie powinno być możliwe w trakcie dokonywania pomiaru;
- 3) różnica między należnością wskazaną przez liczydło a należnością obliczoną na podstawie ceny jednostkowej i wskazanej objętości nie powinna być większa niż odchylenie należności minimalnej; różnica ta nie może być jednak mniejsza niż 1 grosz.”;

4) po rozdziale 2 dodaje się rozdział 2a w brzmieniu:

„Rozdział 2a

Wymagania w zakresie warunków właściwego stosowania instalacji pomiarowych

§ 7d. Instalacje pomiarowe, o których mowa w § 2 pkt 1, powinny być stosowane zgodnie z przeznaczeniem i warunkami wynikającymi z oznaczeń zamieszczonych na danej instalacji pomiarowej, a jeżeli z tych oznaczeń nie wynikają warunki właściwego stosowania, zgodnie z warunkami określonymi w decyzji zatwierdzenia typu danej instalacji pomiarowej.

§ 7e. Instalacje pomiarowe, o których mowa w § 2 pkt 2, powinny być stosowane zgodnie z przeznaczeniem i warunkami znamionowymi użytkownika określonymi przez producenta.”;

5) § 8-18 otrzymują brzmienie:

„§ 8.1. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowych, o których mowa w § 2 pkt 1, należy sprawdzić:

- 1) istnienie wymaganych oznaczeń;
- 2) wartości względnych błędów wskazań instalacji pomiarowej w znamionowych warunkach użytkowania;
- 3) poprawność działania urządzeń kasujących, jeżeli są stosowane;
- 4) poprawność działania programatora, jeżeli jest stosowany;
- 5) poprawność działania drukarki, jeżeli jest stosowana;
- 6) poprawność działania liczydła należności, jeżeli jest stosowane.

2. Podczas legalizacji pierwotnej, poza zakresem określonym w ust. 1, należy sprawdzić zgodność wykonania instalacji pomiarowej z zatwierdzonym typem.

3. Podczas legalizacji ponownej, poza zakresem określonym w ust. 1, należy dokonać oględzin instalacji pomiarowej w celu stwierdzenia, czy instalacja pomiarowa nie jest uszkodzona.

4. Sprawdzenie wartości względnych błędów wskazań instalacji pomiarowej w znamionowych

warunkach użytkowania dokonywane jest na zasadach określonych w § 9.

§ 9.1. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej do gazu ciekłego propan – butan o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż $1000 \text{ dm}^3/\text{min}$, montowanej na cysternie samochodowej, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:

- 1) Q_{Rmax} uzyskanego przy maksymalnych obrotach pompy w instalacji pomiarowej i przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach instalacji pomiarowej - trzy pomiary;
- 2) uzyskanego przy minimalnych obrotach pompy w instalacji pomiarowej i przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach instalacji pomiarowej - trzy pomiary;
- 3) zawartego w przedziale od $0,25 Q_{Rmax}$ do $0,35 Q_{Rmax}$ uzyskanego za pomocą zaworu regulacyjnego, przy całkowicie otwartych pozostałych zaworach instalacji pomiarowej i minimalnych obrotach pompy w instalacji pomiarowej - jeden pomiar.

2. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej do gazu ciekłego propan-butan o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż $1000 \text{ dm}^3/\text{min}$, służącej do napełniania cystern, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:

- 1) Q_{Rmax} , uzyskanego przy maksymalnych obrotach pompy w instalacji pomiarowej i przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach instalacji pomiarowej - trzy pomiary;
- 2) zawartego w przedziale od Q_{min} do $1,1 Q_{min}$ - trzy pomiary;
- 3) zawartego w przedziale od $0,4 (Q_{min} + Q_{Rmax})$ do $0,6 (Q_{min} + Q_{Rmax})$ - trzy pomiary.

3. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej do cieczy kriogenicznych o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż $600 \text{ dm}^3/\text{min}$ należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:

- 1) od Q_{min} do $1,1 Q_{min}$ - jeden pomiar;
- 2) od $0,4 Q_{Rmax}$ do $0,6 Q_{Rmax}$ - jeden pomiar;
- 3) od $0,7 Q_{Rmax}$ do Q_{Rmax} - jeden pomiar.

4. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej do cieczy o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż $6000 \text{ dm}^3/\text{min}$, z wyłączeniem gazu ciekłego propan-butan i cieczy kriogenicznych, montowanej w rurociągu, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:

- 1) od $0,9 Q_{Rmax}$ do Q_{Rmax} - jeden pomiar;
- 2) od $0,5 Q_{Rmax}$ do $0,7 Q_{Rmax}$ - jeden pomiar.

5. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej do cieczy o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż $6000 \text{ dm}^3/\text{min}$, z wyłączeniem gazu ciekłego propan-butan i cieczy kriogenicznych, służącej do napełniania cystern, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:

- 1) Q_{Rmax} uzyskanego przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach zamontowanych w sprawdzanej instalacji pomiarowej - jeden pomiar;
- 2) zawartego w przedziale od $0,5 Q_{Rmax}$ do $0,7 Q_{Rmax}$ - jeden pomiar;
- 3) zawartego w przedziale od Q_{min} do Q_{Rmax} , dla objętości równej wartości dawki minimalnej - trzy pomiary.

6. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej do cieczy o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż $6000 \text{ dm}^3/\text{min}$, z wyłączeniem gazu ciekłego propan-butan i cieczy kriogenicznych, służącej do tankowania samolotów, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:

- 1) Q_{Rmax} uzyskanego przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach zamontowanych w

- sprawdanej instalacji pomiarowej i przy maksymalnych obrotach pompy zamontowanej w tej instalacji - jeden pomiar;
- 2) zawartego w przedziale od $0,5 Q_{Rmax}$ do $0,7 Q_{Rmax}$ - jeden pomiar;
 - 3) zawartego w przedziale od Q_{min} do Q_{Rmax} dla objętości równej wartości dawki minimalnej - trzy pomiary.
7. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej do cieczy o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż $6000 \text{ dm}^3/\text{min}$, z wyłączeniem gazu ciekłego propan-butan i cieczy kriogenicznych, montowanej na cysternie samochodowej, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:
- 1) Q_{Rmax} uzyskanego przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach zamontowanych w sprawdzanej instalacji pomiarowej i przy maksymalnych obrotach pompy zamontowanej w tej instalacji - jeden pomiar;
 - 2) zawartego w przedziale od $0,5 Q_{Rmax}$ do $0,7 Q_{Rmax}$ - jeden pomiar;
 - 3) zawartego w przedziale od Q_{min} do Q_{Rmax} dla objętości równej wartości dawki minimalnej - trzy pomiary.
8. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż $6000 \text{ dm}^3/\text{min}$, służącej do przyjmowania cieczy innych niż woda, niewymienionych w ust. 1-7, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:
- 1) zawartego w przedziale od $0,9 Q_{Rmax}$ do Q_{Rmax} - pięć pomiarów;
 - 2) Q_{Rmax} , dla objętości cieczy równej wartości dawki minimalnej - pięć pomiarów.
9. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż $6000 \text{ dm}^3/\text{min}$, służącej do wydawania cieczy innych niż woda, niewymienionych w ust. 1-7, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:
- 1) od $0,9 Q_{Rmax}$ do Q_{Rmax} - trzy pomiary;
 - 2) od $0,5 Q_{Rmax}$ do $0,7 Q_{Rmax}$ - trzy pomiary;
 - 3) od Q_{min} do Q_{Rmax} , dla objętości cieczy równej wartości dawki minimalnej - trzy pomiary.
10. Podczas legalizacji pierwotnej odmierzacza paliw ciekłych innych niż gazy ciekłe:
- 1) przed zainstalowaniem w miejscu użytkowania należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:
 - a) od $0,9 Q_{max}$ do Q_{max} - trzy pomiary,
 - b) od Q_{min} do $1,1 Q_{min}$ - jeden pomiar,
 - c) od Q_{min} do Q_{max} , dla objętości równej wartości dawki minimalnej - trzy pomiary;
 - 2) po zainstalowaniu w miejscu użytkowania należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:
 - a) Q_{Rmax} uzyskanym przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach zamontowanych w sprawdzanym odmierzaczu - jeden pomiar,
 - b) zawartego w przedziale od $0,5 Q_{Rmax}$ do $0,7 Q_{Rmax}$ - jeden pomiar,
 - c) zawartego w przedziale od Q_{min} do Q_{Rmax} dla objętości równej wartości dawki minimalnej - trzy pomiary.
11. Podczas legalizacji ponownej odmierzacza paliw ciekłych innych niż gazy ciekłe, zainstalowanego w miejscu użytkowania, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:
- 1) Q_{Rmax} uzyskanym przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach zamontowanych w sprawdzanym odmierzaczu - jeden pomiar;

- 2) zawartego w przedziale od $0,5 Q_{Rmax}$ do $0,7 Q_{Rmax}$ - jeden pomiar;
 - 3) zawartego w przedziale od Q_{min} do Q_{Rmax} dla objętości równej wartości dawki minimalnej - trzy pomiary.
12. Podczas legalizacji pierwotnej odmierzacza gazu ciekłego propan-butan:
- 1) przed zainstalowaniem w miejscu użytkowania należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:
 - a) od $0,9 Q_{max}$ do Q_{max} - trzy pomiary,
 - b) od $0,45 Q_{max}$ do $0,55 Q_{max}$ - dwa pomiary,
 - c) od $0,25 Q_{max}$ do $0,35 Q_{max}$ - dwa pomiary,
 - d) od Q_{min} do $1,1 Q_{min}$ - trzy pomiary;
 - 2) po zainstalowaniu w miejscu użytkowania należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:
 - a) od $0,9 Q_{Rmax}$ do Q_{Rmax} - pięć pomiarów,
 - b) od Q_{min} do $1,1 Q_{min}$ - pięć pomiarów.
13. Podczas legalizacji ponownej odmierzacza gazu ciekłego propan-butan, zainstalowanego w miejscu użytkowania, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:
- 1) od $0,9 Q_{Rmax}$ do Q_{Rmax} - pięć pomiarów;
 - 2) od Q_{min} do $1,1 Q_{min}$ - pięć pomiarów.
14. Podczas legalizacji pierwotnej odmierzaczy paliw ciekłych innych niż gazy ciekłe, przed zainstalowaniem w miejscu użytkowania, można stosować cieczy zastępcze, których lepkości i gęstości różnią się nie więcej niż o 5 % od lepkości i gęstości paliw ciekłych innych niż gazy ciekłe, do których te odmierzacze są przeznaczone.
- § 10.1. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej, o której mowa w § 2 pkt 1, w zakresie sprawdzenia poprawności działania urządzenia kasującego wchodzącego w skład urządzenia wskazującego należność i urządzenia wskazującego objętość, należy sprawdzić, czy:
- 1) kasowanie wskazań wszystkich urządzeń wskazujących następuje jednocześnie;
 - 2) wskazanie urządzenia wskazującego należność o ruchu ciągłym po skasowaniu:
 - a) jest mniejsze niż połowa odchylenia należności minimalnej,
 - b) nie przekracza jednej piątej wartości działki elementarnej,
 - c) nie przekracza 1 grosza;
 - 3) wskazanie urządzenia wskazującego należność o ruchu przerywanym po skasowaniu jest równe zero.
2. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej, o której mowa w § 2 pkt 1, w zakresie sprawdzenia poprawności działania programatora należy:
- 1) określić różnicę pomiędzy zaprogramowaną wartością objętości a wartością objętości wskazaną po zakończeniu pomiaru i sprawdzić, czy różnica ta nie przekracza połowy odchylenia dawki minimalnej;
 - 2) sprawdzić, czy programator należności w przypadku:
 - a) deklaracji kwoty należności zatrzymuje przepływ cieczy nie później niż w chwili wskazania przez programator deklarowanej kwoty należności;
 - b) przyjęcia przedpłaty zatrzymuje przepływ cieczy nie wcześniej niż w chwili wskazania przez programator przedpłaty.
3. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowej, o której mowa w § 2 pkt 1, w zakresie sprawdzenia poprawności działania drukarki należy sprawdzić, czy:
- 1) w drukarce, w której wydruk zmierzonej objętości lub masy cieczy jest określany jako różnica pomiędzy dwiema wydrukowanymi wartościami, z których jedna może być zerem, wyjęcie wydruku zmierzonej objętości cieczy jest możliwe dopiero po

wykonaniu pomiaru;

- 2) drukarka jest wyposażona w urządzenie kasujące sprzężone z urządzeniami wskazującymi, z wyjątkiem drukarki, o której mowa w pkt 1;
- 3) różnica między:
 - a) objętością cieczy określoną na wydruku a objętością cieczy wskazaną nie przekracza wartości działki elementarnej urządzenia wskazującego objętość;
 - b) należnością określoną na wydruku a należnością wskazaną przez liczydło z urządzeniem wskazującym należność nie przekracza wartości działki elementarnej tego urządzenia;
 - c) należnością określoną na wydruku a należnością obliczoną na podstawie ceny jednostkowej i wskazanej objętości cieczy, na podstawie jednego pomiaru, nie przekracza odchylenia należności minimalnej i 1 grosza.

§ 11. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowych do gazu ciekłego propan – butan, w tym odmierzacza gazu ciekłego propan – butan, będących instalacjami pomiarowymi, o których mowa w § 2 pkt 1, gęstość stosowanego do badań gazu ciekłego propan-butan, określona dla temperatury bazowej 15 °C, powinna mieścić się w granicach od 0,539 g/cm³ do 0,569 g/cm³.

§ 12. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej odmierzacza paliw ciekłych innych niż gazy ciekłe lub odmierzacza gazu ciekłego propan – butan, będących instalacjami pomiarowymi, o których mowa w § 2 pkt 1, należy określić różnicę pomiędzy należnością wskazaną przez urządzenie wskazujące należność i należnością obliczoną na podstawie ceny jednostkowej i wskazanej objętości cieczy, na podstawie jednego pomiaru; różnica ta nie powinna przekraczać odchylenia należności minimalnej i 1 grosza.

§ 13. 1. Podczas legalizacji pierwotnej i ponownej odmierzacza paliw ciekłych innych niż gazy ciekłe lub odmierzacza gazu ciekłego propan - butan, będących instalacjami pomiarowymi, o których mowa w § 2 pkt 1, należy porównać wskazanie odmierzacza z wydrukiem urządzenia wtórnego, jeżeli urządzenie takie jest podłączone do odmierzacza.

2. Wskazania odmierzaczy, o których mowa w ust. 1, nie powinny przekraczać więcej niż $\pm 0,5$ działki elementarnej mechanicznych urządzeń wskazujących należność lub objętość albo powinny być równe dla elektronicznych urządzeń wskazujących należność lub objętość.

§ 14. 1. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowych, o których mowa w § 2 pkt 2, należy:

- 1) dokonać oględzin instalacji pomiarowej, w celu stwierdzenia, czy instalacja pomiarowa nie jest uszkodzona;
- 2) sprawdzić:
 - a) istnienie wymaganych oznaczeń;
 - b) wartości względnych błędów wskazań instalacji pomiarowej w znamionowych warunkach użytkowania;
 - c) poprawność działania urządzeń kasujących, jeżeli są stosowane;
 - d) poprawność działania programatora, jeżeli jest stosowany;
 - e) poprawność działania drukarki, jeżeli jest stosowana;
 - f) poprawność działania liczydła należności, jeżeli jest stosowane.

2. Sprawdzenie wartości względnych błędów wskazań w znamionowych warunkach użytkowania dokonywane jest na zasadach określonych w § 15.

§ 15. 1. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż 6000 dm³/min, montowanej w rurociągu, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:

- 1) od $0,9 Q_{Rmax}$ do Q_{Rmax} - jeden pomiar;

- 2) od $0,5 Q_{Rmax}$ do $0,7 Q_{Rmax}$ - jeden pomiar.
2. Podczas legalizacji ponownej odmierzacza paliw ciekłych lub odmierzacza biopaliw ciekłych należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:
 - 1) Q_{Rmax} uzyskanego przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach zamontowanych w sprawdzanym odmierzaczu - jeden pomiar;
 - 2) zawartego w przedziale od $0,5 Q_{Rmax}$ do $0,7 Q_{Rmax}$ - jeden pomiar;
 - 3) zawartego w przedziale od Q_{min} do Q_{Rmax} dla objętości równej wartości dawki minimalnej - trzy pomiary.
3. Podczas legalizacji ponownej odmierzacza gazu ciekłego propan – butan, w tym gazu skroplonego (LPG), należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartej w przedziale:
 - 1) od $0,9 Q_{Rmax}$ do Q_{Rmax} - pięć pomiarów;
 - 2) od Q_{min} do $1,1 Q_{min}$ - pięć pomiarów.
4. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do cieczy o lepkości nie większej niż 20 mPa·s, z wyłączeniem gazu ciekłego propan – butan, w tym gazu skroplonego (LPG), montowanej na cysternie samochodowej należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:
 - 1) Q_{Rmax} uzyskanego przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach zamontowanych w sprawdzanej instalacji pomiarowej i przy maksymalnych obrotach pompy zamontowanej w tej instalacji - jeden pomiar;
 - 2) zawartego w przedziale od $0,5 Q_{Rmax}$ do $0,7 Q_{Rmax}$ - jeden pomiar;
 - 3) zawartego w przedziale od Q_{min} do Q_{Rmax} dla objętości równej wartości dawki minimalnej - trzy pomiary.
5. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do tankowania samolotów należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:
 - 1) Q_{Rmax} uzyskanego przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach zamontowanych w sprawdzanej instalacji pomiarowej i maksymalnych obrotach pompy zamontowanej w tej instalacji - jeden pomiar;
 - 2) zawartego w przedziale od $0,5 Q_{Rmax}$ do $0,7 Q_{Rmax}$ - jeden pomiar;
 - 3) zawartego w przedziale od Q_{min} do Q_{Rmax} dla objętości równej wartości dawki minimalnej - trzy pomiary.
6. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do gazu ciekłego propan – butan, w tym gazu skroplonego (LPG), montowanej na cysternie samochodowej, należy określić wartości względnych błędów wskazań:
 - 1) przy wartości strumienia objętości Q_{Rmax} uzyskanego przy maksymalnych obrotach pompy w instalacji pomiarowej i przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach instalacji pomiarowej - trzy pomiary;
 - 2) przy wartości strumienia objętości uzyskanego przy minimalnych obrotach pompy w instalacji pomiarowej i przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach instalacji pomiarowej - trzy pomiary;
 - 3) przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale od $0,25 Q_{Rmax}$ do $0,35 Q_{Rmax}$ uzyskanego za pomocą zaworu regulacyjnego, przy całkowicie otwartych pozostałych zaworach instalacji pomiarowej i minimalnych obrotach pompy w instalacji pomiarowej - jeden pomiar.
7. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do cieczy o strumieniu objętości nie większym niż $6000 \text{ dm}^3/\text{min}$, z wyłączeniem gazu ciekłego propan – butan, w tym gazu skroplonego (LPG), służącej do napełniania albo opróżniania statków, cystern kolejowych albo samochodowych, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia

objętości:

- 1) Q_{Rmax} uzyskanym przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach zamontowanych w sprawdzanej instalacji pomiarowej - jeden pomiar;
- 2) zawartego w przedziale od $0,5 Q_{Rmax}$ do $0,7 Q_{Rmax}$ - jeden pomiar;
- 3) zawartego w przedziale od Q_{min} do Q_{Rmax} , dla objętości równej wartości dawki minimalnej - trzy pomiary.

8. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do przyjmowania mleka o strumieniu objętości nie większym niż $2000 \text{ dm}^3/\text{min}$ należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:

- 1) zawartego w przedziale od $0,9 Q_{Rmax}$ do Q_{Rmax} - trzy pomiary;
- 2) Q_{Rmax} , dla objętości cieczy równej wartości dawki minimalnej - trzy pomiary.

9. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do wydawania mleka o strumieniu objętości nie większym niż $2000 \text{ dm}^3/\text{min}$ należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:

- 1) od $0,9 Q_{Rmax}$ do Q_{Rmax} - trzy pomiary;
- 2) od Q_{min} do Q_{Rmax} , dla objętości cieczy równej wartości dawki minimalnej - trzy pomiary.

10. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do gazu ciekłego propan – butan, w tym gazu skroplonego (LPG), o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż $1000 \text{ dm}^3/\text{min}$, służącej do napełniania cysterny kolejowej albo samochodowej, należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości:

- 1) Q_{Rmax} , uzyskanego przy maksymalnych obrotach pompy w instalacji pomiarowej i przy całkowicie otwartych wszystkich zaworach instalacji pomiarowej - trzy pomiary;
- 2) zawartego w przedziale od Q_{min} do $1,1 Q_{min}$ - trzy pomiary;
- 3) zawartego w przedziale od $0,4 (Q_{min} + Q_{Rmax})$ do $0,6 (Q_{min} + Q_{Rmax})$ - trzy pomiary.

11. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do cieczy kriogenicznych o maksymalnym strumieniu objętości nie większym niż $600 \text{ dm}^3/\text{min}$ należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:

- 1) od Q_{min} do $1,1 Q_{min}$ - jeden pomiar;
- 2) od $0,4 Q_{Rmax}$ do $0,6 Q_{Rmax}$ - jeden pomiar;
- 3) od $0,7 Q_{Rmax}$ do Q_{Rmax} - jeden pomiar.

12. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do cieczy, których temperatura jest wyższa niż 50°C , należy określić wartości względnych błędów wskazań przy wartości strumienia objętości zawartego w przedziale:

- 1) od $0,9 Q_{Rmax}$ do Q_{Rmax} - trzy pomiary;
- 2) od $0,5 Q_{Rmax}$ do $0,7 Q_{Rmax}$ - trzy pomiary;
- 3) od Q_{min} do Q_{Rmax} , dla objętości cieczy równej wartości dawki minimalnej - trzy pomiary.

§ 16. 1. Podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowej, o której mowa w § 2 pkt 2, należy sprawdzić, czy:

- 1) wskazania urządzeń wchodzących w skład instalacji pomiarowej spełniają warunek, o którym mowa w § 7 a ust. 1;
- 2) w przypadku układu samoobsługowego działki elementarne głównego urządzenia wskazującego instalacji pomiarowej i urządzenia samoobsługowego są takie same, a wyniki pomiaru wskazane przez te urządzenia nie różnią się między sobą;
- 3) instalacja pomiarowa przeznaczona do stosowania przy sprzedaży konsumenckiej jest wyposażona w urządzenie do kasowania wskazań;
- 4) kasowanie wskazań wszystkich urządzeń wskazujących następuje jednocześnie;

- 5) programator należności w przypadku:
 - a) deklaracji kwoty należności zatrzymuje przepływ cieczy nie później niż w chwili wskazania przez programator deklarowanej kwoty należności;
 - b) przyjęcia przedpłaty zatrzymuje przepływ cieczy nie wcześniej niż w chwili wskazania przez programator przedpłaty;
- 6) różnica między:
 - a) objętością cieczy określoną na wydruku a objętością cieczy wskazaną nie przekracza wartości działki elementarnej urządzenia wskazującego objętość;
 - b) należnością określoną na wydruku a należnością wskazaną przez liczydło nie przekracza wartości działki elementarnej urządzenia wskazującego należność;
 - c) należnością określoną na wydruku a należnością obliczoną na podstawie ceny jednostkowej i wskazanej objętości cieczy, na podstawie jednego pomiaru, spełnia warunek określony w § 7 c pkt 3.

2. Podczas legalizacji ponownej odmierzacza paliw ciekłych, odmierzacza biopaliw ciekłych lub odmierzacza gazu ciekłego propan – butan, w tym gazu skroplonego (LPG), o których mowa w § 2 pkt 2, należy sprawdzić, czy:

- 1) wskazania odmierzacza nie można skasować podczas pomiaru;
- 2) rozpoczęcie nowego pomiaru jest wstrzymane do czasu skasowania ostatniego wskazania;
- 3) różnica między należnością wskazaną przez liczydło a należnością obliczoną na podstawie ceny jednostkowej i wskazanej objętości nie jest większa niż odchylenie należności minimalnej.

§ 17. 1. Jeżeli instalacja pomiarowa w rurociągu jest wyposażona w elementy umożliwiające jej podłączenie do wzorca objętości, podczas legalizacji pierwotnej i ponownej sprawdzenia dokonuje się za pomocą podłączonego do instalacji pomiarowej wzorca objętości.

2. Jeżeli instalacja pomiarowa w rurociągu nie jest wyposażona w elementy umożliwiające jej podłączenie do wzorca objętości, podczas legalizacji pierwotnej i ponownej:

- 1) powinien być sprawdzony licznik zastosowany w instalacji pomiarowej przez sprawdzenie, poza miejscem zainstalowania, czujnika przepływu połączonego z właściwym liczydłem i wszystkimi elementami, które mogą zakłócać pomiar, połączonymi z nim mechanicznie; sprawdzenia dokonuje się z zastosowaniem cieczy mającej taką samą charakterystykę, jak ciecz w instalacji pomiarowej w miejscu zainstalowania;
- 2) po sprawdzeniu licznika należy sprawdzić prawidłowość funkcjonowania i montażu instalacji pomiarowej w miejscu zainstalowania.

§ 18. Badania i sprawdzenia wykonywane podczas legalizacji pierwotnej lub ponownej instalacji pomiarowych przeprowadzane są w miejscu ich zainstalowania lub miejscu ich użytkowania, z zastrzeżeniem § 9 ust. 10 pkt 1 i ust. 12 pkt 1 oraz § 17 ust. 2.”;

6) uchyla się § 19-22.

§ 2. Do prawnej kontroli metrologicznej w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 3. Odmierzacze paliw ciekłych innych niż gazy ciekłe wprowadzone do obrotu lub użytkowania na podstawie decyzji zatwierdzenia typu i użytkowane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia jako odmierzacze do wydawania biopaliwa ciekłego mogą być nadal użytkowane w taki sposób w terminie do dnia 1 stycznia 2012 r.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI

- ¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej - gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 216, poz. 1593).
- ²⁾ Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu , pod numerem , zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), które wdraża dyrektywę 98/34/WE z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998, str. 37, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 20, str. 337).
- ³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 163, poz. 1362 i Nr 180, poz. 1494, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1834, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 91, poz. 740.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 9a pkt 1 i 2 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach (Dz. U. z 2004 r. Nr 243, poz. 2441, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.

Dotychczas obowiązuje rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać instalacje pomiarowe do ciągłego i dynamicznego pomiaru ilości cieczy innych niż woda, oraz szczegółowego zakresu badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 4, poz. 23), zwane dalej „rozporządzeniem”.

Rozporządzenie, zgodnie z upoważnieniem ustawowym, określa:

- 1) wymagania w zakresie wykonania i charakterystyk metrologicznych podlegających sprawdzeniu podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowych do ciągłego i dynamicznego pomiaru ilości cieczy innych niż woda, wprowadzonych do obrotu lub użytkowania w wyniku dokonania oceny zgodności,
- 2) szczegółowy zakres badań i sprawdzeń wykonywanych podczas legalizacji pierwotnej i legalizacji ponownej instalacji pomiarowych oraz legalizacji jednostkowej.

Przesłanką dokonania nowelizacji rozporządzenia jest projektowana aktualnie zmiana rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie rodzajów przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej oraz zakresu tej kontroli (Dz. U. z 2008 r. Nr 3, poz. 13). Rozporządzenie to, zgodnie z upoważnieniem zawartym w art. 8 ust. 6 ustawy, określa rodzaje przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej oraz zakres tej kontroli w stosunku do danego rodzaju przyrządów. Projektowana nowelizacja rozporządzenia w sprawie rodzajów przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej oraz zakresu tej kontroli zawiera między innymi zmiany dotyczące objęcia prawną kontrolą metrologiczną odmierzaczy biopaliw ciekłych i jednoznacznego określenia, że prawną kontrolą metrologiczną objęte są odmierzacze gazu skroplonego LPG.

Uznano również za celowe wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 9a pkt 1 ustawy i określenie wymagań w zakresie warunków właściwego stosowania instalacji pomiarowych do ciągłego i dynamicznego pomiaru ilości cieczy innych niż woda, zwanych dalej również „instalacjami pomiarowymi”. Proponowane zmiany są niezbędne do skutecznego zapewnienia właściwego użytkowania instalacji pomiarowych. Określenie wymagań w zakresie warunków właściwego stosowania instalacji pomiarowych umożliwi bowiem skuteczną kontrolę ich użytkowania na podstawie przepisów ustawy. Zgodnie z art. 22j ust. 1 pkt 2 ustawy w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia, że przyrząd pomiarowy stosowany jest w warunkach innych niż warunki jego właściwego stosowania - kontrolujący mogą zastosować zabezpieczenie przyrządu pomiarowego w celu zachowania go w niezmiennym stanie. Zastosowanie tego zabezpieczenia powoduje wyłączenie przyrządu pomiarowego ze stosowania. Ponadto zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy kto wbrew przepisom ustawy użytkuje przyrządy pomiarowe w dziedzinach, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, niezgodnie z warunkami właściwego ich stosowania - podlega karze grzywny.

Ponadto ze względu na stosowanie różnego nazewnictwa na określenie tych samych instalacji pomiarowych w rozporządzeniu i rozporządzeniu Ministra Gospodarki w sprawie rodzajów przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej oraz zakresu tej kontroli, uznano za celowe dokonanie ujednoczenia stosowanych nazw w różnych aktach prawnych regulujących prawną kontrolę metrologiczną.

Uznano również, że konieczne jest przeredagowanie obecnych przepisów *rozporządzenia*, których stosowanie nie jest w pełni jasne i może przyczyniać się do powstawania wątpliwości interpretacyjnych.

Mając na uwadze fakt, że zgodnie z § 2 *rozporządzenia*, przepisy *rozporządzenia* stosuje się do instalacji pomiarowych wprowadzonych do obrotu lub użytkowania:

1) na podstawie decyzji zatwierdzenia typu, wydanych przed dniem 7 stycznia 2007 r.,

2) w wyniku dokonania oceny zgodności,

uznano za celowe przeredagowanie przepisów w taki sposób, aby odnosiły się one odrębnie do tych dwóch kategorii.

Przedstawiany projekt systematyzuje zakres badań i sprawdzeń w dwóch grupach przepisów: dla instalacji wprowadzanych do obrotu lub użytkowania na podstawie decyzji zatwierdzenia typu i dla instalacji wprowadzanych do obrotu lub użytkowania na podstawie oceny zgodności.

W projekcie proponuje się określić szczegółowy zakres badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej dla każdej instalacji pomiarowej podlegającej prawnej kontroli metrologicznej, w odrębnych jednostkach redakcyjnych.

Ponadto uznano, że część obowiązujących norm w zakresie wymagań, którym powinny odpowiadać instalacje pomiarowe podlegające prawnej kontroli metrologicznej oraz szczegółowego zakresu badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej, może być uchylona, przy zapewnieniu właściwego funkcjonowania systemu prawnej kontroli metrologicznej. Proponowane zmiany w tej części, w sposób niewątpliwy zmniejszą obowiązki użytkowników instalacji pomiarowych, nie zmieniając zakresu koniecznej ochrony konsumentów.

Mając na uwadze zakres i charakter proponowanych zmian, odstępuje się od opracowania projektu nowego *rozporządzenia*, gdyż proponowane zmiany nie naruszają konstrukcji i spójności *rozporządzenia*.

Ze względu na rozszerzenie zakresu regulacji o wymagania w zakresie warunków właściwego stosowania instalacji pomiarowych proponuje się wprowadzić odpowiednią zmianę § 1 *rozporządzenia*, który określa jego przedmiot.

W projekcie proponuje się wprowadzić definicję używanych, ale niezdefiniowanych w *rozporządzeniu* określić: „odchylenie dawki minimalnej” i „odchylenie należności minimalnej”.

Jednocześnie mając na uwadze wprowadzenie nowych przepisów w zakresie sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej instalacji pomiarowych wprowadzanych do obrotu lub użytkowania po ocenie zgodności, proponuje się zdefiniowanie użytych w tych przepisach określić: „układ samoobsługowy”, „urządzenie samoobsługowe” i „sprzedaż konsumencka”.

Przedstawiany projekt zmiany *rozporządzenia* określa (w dodanych § 7a - 7c) wymagania dla instalacji pomiarowych podlegających ocenie zgodności. Proponowane wymagania są spójne z wymaganiami określonymi dla instalacji pomiarowych w *rozporządzeniu* Ministra Gospodarki z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla przyrządów pomiarowych (Dz.U. z 2007 r. Nr 3, poz. 27), co jest konieczne dla zachowania spójności systemu prawnej kontroli metrologicznej i systemu oceny zgodności.

Wymagania w zakresie warunków właściwego stosowania instalacji pomiarowych proponuje się określić w dodanym rozdziale 2a. Proponuje się, aby instalacje pomiarowe były stosowane zgodnie z przeznaczeniem, a szczególne warunki właściwego stosowania określone były poprzez odesłanie do wymagań wynikających z innych przepisów.

W przypadku instalacji pomiarowych wprowadzonych do obrotu lub użytkowania na podstawie decyzji zatwierdzenia typu z wyłączeniem odmierzaczy paliw ciekłych

i odmierzaczy gazu ciekłego propan - butan, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie wymagań metrologicznych, którym powinny odpowiadać przyrządy pomiarowe do dynamicznego pomiaru objętości lub masy cieczy innych niż woda (Dz.U. Nr 77, poz. 731), na instalacji pomiarowej lub liczniku powinny być zamieszczone w sposób trwały i widoczny w pobliżu podzielnika licznika lub na tabliczce znamionowej oznaczenia określające m.in. maksymalny i minimalny strumień objętości lub masy, maksymalne ciśnienie robocze (w razie konieczności), dawkę minimalną, ciecz lub ciecze pomiarowe oraz granice lepkości kinetycznej lub dynamicznej, jeśli nazwa cieczy nie wystarcza do określenia lepkości, zakres temperatury, jeśli ciecz może być mierzona w temperaturze poniżej -10°C lub powyżej $+50^{\circ}\text{C}$. Powyższe dane stanowią tzw. warunki normalnego użytkowania instalacji pomiarowych, które powinny być jednocześnie warunkami właściwego stosowania instalacji pomiarowych. W przypadku odmierzaczy paliw ciekłych i odmierzaczy gazu ciekłego propan – butan, ze względu na brak przepisów określających zakres wymaganych oznaczeń na tych instalacjach pomiarowych, konieczne jest odesłanie do warunków właściwego stosowania określonych w decyzjach zatwierdzenia typu.

W przypadku instalacji pomiarowych wprowadzonych do obrotu lub użytkowania w wyniku dokonania oceny zgodności, proponuje się określić zasady właściwego użytkowania tych instalacji pomiarowych w odniesieniu do warunków znamionowych użytkowania, które zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki w sprawie zasadniczych wymagań dla przyrządów pomiarowych określone są przez producenta.

W § 8-18 projektu *rozporządzenia* proponuje się określić szczegółowy zakres badań i sprawdzeń wykonywanych podczas legalizacji pierwotnej i ponownej instalacji pomiarowych.

W projekcie nazwom instalacji pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej nadano brzmienie zgodne z brzmieniem używanym w rozporządzeniu Ministra Gospodarki w sprawie rodzajów przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej oraz zakresu tej kontroli.

Projekt wprowadza nieznaczne zmiany w zakresie sprawdzeń wykonywanych podczas legalizacji.

W § 8 i 9 projektu *rozporządzenia* zawarte są przepisy regulujące szczegółowy zakres badań i sprawdzeń wykonywanych podczas legalizacji pierwotnej i legalizacji ponownej instalacji pomiarowych wprowadzonych do obrotu lub użytkowania na podstawie decyzji zatwierdzenia typu, wydanych przed dniem 7 stycznia 2007 r. Przepisy te są wspólne dla legalizacji pierwotnej i legalizacji ponownej, z wyjątkiem nielicznych przepisów szczególnych, w których – ze względu na cechy danej instalacji pomiarowej - odrębnie reguluje się zakres badań i sprawdzeń dla legalizacji pierwotnej albo legalizacji ponownej.

W § 9 projektu *rozporządzenia* zawarte są przepisy regulujące szczegółowy zakres sprawdzeń wykonywanych podczas legalizacji poszczególnych rodzajów instalacji pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej.

Jak już wyżej wspomniano szczegółowy zakres sprawdzeń wykonywanych podczas legalizacji instalacji pomiarowych jest zgodny z obecnie obowiązującym, poza nielicznymi wyjątkami. Do tych wyjątków należą następujące zmiany.

Podstawowa zmiana w zakresie sprawdzeń wynika z propozycji zastąpienia wartości strumienia z maksymalnego strumienia objętości (Q_{\max} - wartość strumienia maksymalnego podana na tabliczce znamionowej) na rzeczywisty maksymalny strumień objętości ($Q_{R\max}$ - wartość maksymalnego strumienia objętości uzyskana w instalacji). Zmiana ta powinna zapewnić wyższą pewność pomiaru sprawdzanej instalacji pomiarowej.

Ponadto projekt rozporządzenia wprowadza nieznaczne zmiany polegające na:

1) uchyleniu przepisów dotyczących legalizacji pierwotnej licznika przeznaczonego do stosowania w instalacjach pomiarowych do paliw ciekłych innych niż gazy ciekłe, służących do napełniania cystern, oraz w instalacjach pomiarowych w rurociągach – ze względu na fakt, że zgodnie z rozporządzeniem w sprawie rodzajów przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej oraz zakresu tej kontroli, licznik ten nie podlega prawnej kontroli metrologicznej,

2) uchyleniu przepisów dotyczących wartości średniej arytmetycznej błędów określonych podczas legalizacji ponownej odmierzacza paliw ciekłych innych niż gazy ciekłe, po zamontowaniu w miejscu użytkowania, oraz legalizacji pierwotnej i legalizacji ponownej instalacji pomiarowej do tankowania samolotów, instalacji pomiarowej zamontowanej na cysternie drogowej – ze względu na fakt, że przepis ten stanowi przekroczenie delegacji ustawowej,

3) określeniu zakresu badań i sprawdzeń wykonywanych podczas legalizacji pierwotnej odmierzacza paliw ciekłych innych niż gazy ciekłe oraz odmierzacza gazu ciekłego propan-butan, dokonywanej po zainstalowaniu odmierzacza w miejscu użytkowania, z uwagi na konieczność określenia sposobu postępowania przy legalizacji pierwotnej tych odmierzaczy dokonywanej po ich zainstalowaniu w miejscu użytkowania,

4) dokonaniu zmiany wartości strumienia objętości przy określaniu wartości względnych błędów wskazań instalacji pomiarowych montowanych w rurociągach i instalacji pomiarowych do wydawania innych, nie określonych w *rozporządzeniu* cieczy, które podlegają prawnej kontroli metrologicznej, z uwagi na konieczność zapewnienia większej pewności wyniku przeprowadzanych badań.

W § 10 projektowanego *rozporządzenia* zawarte są przepisy regulujące szczegółowy zakres badań i sprawdzeń wykonywanych podczas legalizacji pierwotnej i legalizacji ponownej instalacji pomiarowych wprowadzonych do obrotu lub użytkowania na podstawie decyzji zatwierdzenia typu, wydanych przed dniem 7 stycznia 2007 r., w zakresie sprawdzenia poprawności działania urządzenia kasującego, programatora i drukarki. Przepisy te dotyczą sprawdzenia wymogów określonych w przepisach, na podstawie których wydawane były decyzje zatwierdzenia typu tych instalacji pomiarowych.

W § 11 projektu *rozporządzenia*, określającym zakres gęstości stosowanego do badań gazu ciekłego propan-butan wprowadza się obowiązujący również obecnie, warunek stosowania podczas legalizacji instalacji pomiarowych gazu ciekłego propan – butan o określonej gęstości, co jest niezbędne do zapewnienia takich samych warunków legalizacji, jak wcześniej przy badaniu typu danej instalacji pomiarowej. W celu zachowania pewności pomiaru określono temperaturę odniesienia do ustalania gęstości gazu ciekłego propan – butan.

Proponuje się, aby warunek stosowania do badań instalacji pomiarowych gazu ciekłego propan-butan o określonej gęstości w temperaturze bazowej 15°C, stosowany był tylko do instalacji pomiarowych wprowadzonych do obrotu lub użytkowania na podstawie decyzji zatwierdzenia typu, wydanych przed dniem 7 stycznia 2007 r. W przypadku instalacji pomiarowych wprowadzanych do obrotu po ocenie zgodności uznano, że ze względu na wynikający z prawa obowiązek producenta określenia warunków znamionowych użytkowania instalacji pomiarowej, w tym właściwości cieczy mierzonej, z określeniem nazwy, rodzaju lub jej odpowiednich charakterystyk, w tym w zakresie: temperatury, ciśnienia, gęstości i lepkości, nie jest celowe określanie szczególnych charakterystyk cieczy w *rozporządzeniu*.

W § 12 projektu *rozporządzenia* określony został zakres sprawdzeń wykonywanych podczas legalizacji odmierzacza paliw ciekłych innych niż gazy ciekłe i odmierzacza gazu ciekłego propan – butan w zakresie sprawdzania poprawności działania urządzenia wskazującego należność.

Zmieniający § 13 *rozporządzenia* dotyczy również odmierzaczy gazu ciekłego propan – butan, do których także podłączane są urządzenia wtórne. Ze względu na brak podobnych wymagań dla instalacji pomiarowych podlegających ocenie zgodności, proponuje się wyłączyć stosowanie tego przepisu do tych instalacji.

W § 14 i 15 projektu *rozporządzenia* zawarte są przepisy regulujące szczegółowy zakres sprawdzeń instalacji pomiarowych wprowadzonych do obrotu lub użytkowania po dokonaniu oceny zgodności. Przepisy te dotyczą wyłącznie legalizacji ponownej, której zgodnie z *rozporządzeniem* Ministra Gospodarki w sprawie rodzajów przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej oraz zakresu tej kontroli, podlegają te instalacje pomiarowe.

W § 15 wprowadzono zmiany polegające na określeniu zakresu sprawdzeń dla odmierzaczy biopaliw ciekłych i zaliczeniu instalacji gazu skroplonego LPG, w tym odmierzaczy gazu skroplonego LPG, do instalacji gazu ciekłego propan – butan.

W § 16 projektu *rozporządzenia* określa się szczegółowy zakres badań i sprawdzeń wykonywanych podczas legalizacji ponownej instalacji pomiarowych wprowadzonych do obrotu lub użytkowania po dokonaniu oceny zgodności, w zakresie spełniania wymagań określonych dla tych instalacji. Przepisy te nawiązują do wymagań określonych w § 7a-7c projektu *rozporządzenia* i zasadniczych wymagań określonych dla przyrządów pomiarowych.

Projektowana zmiana § 17 *rozporządzenia* polega na odstąpieniu od obowiązku wyposażania instalacji pomiarowej w rurociągu w elementy umożliwiające jej podłączenie do wzorca objętości. Egzekwowanie takiego obowiązku ze względów praktycznych nie jest celowe, gdyż zakładany cel normy powinien być osiągnięty w inny, mniej uciążliwy sposób. Przepis § 17 projektu *rozporządzenia* określa, w jaki sposób ma postępować administracja miar zarówno w przypadku, gdy instalacja pomiarowa w rurociągu będzie wyposażona w elementy umożliwiające jej podłączenie do wzorca objętości, jak i gdy instalacja pomiarowa w rurociągu nie będzie wyposażona w takie elementy.

W § 18 projektu *rozporządzenia* w sposób jednoznaczny określa się, że legalizacja instalacji pomiarowych, poza wyjątkami określonymi wprost w przepisach, przeprowadzana jest w miejscu ich zainstalowania lub miejscu ich użytkowania, co jest zgodne z dotychczasową praktyką administracji miar, ale budziło wątpliwości użytkowników instalacji pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej.

W związku z nową redakcją przepisów w rozdziale 3 *rozporządzenia*, proponuje się uchylenie § 19-22.

Mając na uwadze okoliczność, że obecnie prowadzone są postępowania w sprawie legalizacji instalacji pomiarowych, w których funkcjonuje aktualne nazewnictwo instalacji pomiarowych, w celu uniknięcia wątpliwości w zakresie stosowania prawa, proponuje się w § 2 projektu *rozporządzenia*, wprowadzić przepis, zgodnie z którym do prawnej kontroli metrologicznej w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego *rozporządzenia* stosuje się przepisy dotychczasowe.

Wprowadzenie proponowanych przepisów w zakresie warunków właściwego stosowania instalacji pomiarowych wymaga jednoczesnego uregulowania stanu odmierzaczy paliw ciekłych, które użytkowane są obecnie jako odmierzacze do wydawania biopaliw ciekłych. Należy podkreślić, że odmierzacze biopaliw ciekłych do dnia wejścia w życie *rozporządzenia* Ministra Gospodarki zmieniającego *rozporządzenie* w sprawie rodzajów przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej oraz zakresu tej kontroli, nie podlegają prawnej kontroli metrologicznej. Mając na uwadze, że nie wydano żadnej decyzji zatwierdzenia typu odmierzaczy biopaliw ciekłych, należy uznać, że objęcie prawną kontrolą metrologiczną odmierzaczy biopaliw ciekłych spowoduje, że tylko i wyłącznie odmierzacze wprowadzone do obrotu lub użytkowania w wyniku dokonania oceny zgodności mogą być odmierzaczami biopaliw ciekłych.

Obecnie na rynku około 400 odmierzaczy paliw ciekłych jest użytkowane jako odmierzacze biopaliw ciekłych. Objęcie tych odmierzaczy przepisami rozporządzenia bez okresu przejściowego spowodowałoby konieczność ich natychmiastowego wyłączenia z użytkowania, co mogłoby prowadzić do wstrzymania obrotu biopaliwami ciekłymi na rynku. Dlatego proponuje się wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym, takie odmierzacze mogą być nadal użytkowane w taki sposób przez okres około 2 lat, tj. do dnia 1 stycznia 2012 r. Jest to niezbędny okres, w którym użytkownicy odmierzaczy paliw ciekłych użytkowanych do biopaliw ciekłych, powinni zastąpić te odmierzacze odmierzaczami biopaliw ciekłych po dokonaniu oceny zgodności, z zachowaniem ciągłości obrotu biopaliwami ciekłymi na rynku. Ten ostatni aspekt jest szczególnie istotny w świetle obowiązku realizacji przez określone podmioty Narodowego Celu Wskaźnikowego, zgodnie z ustawą z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz.U. Nr 169, poz. 1199, z późn.zm.).

Zgodnie z § 4 projektowane rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Wejście w życie proponowanych zmian zapewni spójność systemu prawnej kontroli metrologicznej, po wejściu w życie rozporządzenia Ministra Gospodarki zmieniającego rozporządzenie w sprawie rodzajów przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej oraz zakresu tej kontroli.

Projekt rozporządzenia podlega notyfikacji, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Głównego Urzędu Miar, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Zaproponowane zmiany będą oddziaływać na podmioty wprowadzające do obrotu lub użytkowania przyrządy pomiarowe oraz na podmioty użytkujące przyrządy pomiarowe.

Jednocześnie proponowane zmiany będą oddziaływać na organy administracji miar w zakresie wykonywania prawnej kontroli metrologicznej.

Wprowadzenie projektowanych zmian zmniejszy zakres badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej, przy zapewnieniu właściwego działania systemu prawnej kontroli metrologicznej.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został przekazany do następujących organizacji i stowarzyszeń przedsiębiorców oraz producentów, importerów i użytkowników instalacji pomiarowych określonych w zmienianym rozporządzeniu, a także samorządu gospodarczego producentów tych przyrządów pomiarowych:

- 1) Krajowa Izba Biopaliw,
- 2) Krajowa Izba Gospodarcza,
- 3) Polska Izba Motoryzacji,
- 4) Polska Izba Paliw Płynnych,
- 5) Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego,
- 6) Polska Organizacja Gazu Płynnego,
- 7) Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju,
- 8) Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A.,
- 9) Grupa Lotos SA,
- 10) BP Polska SA,
- 11) Statoil Poland Sp. z o.o.,
- 12) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan,
- 13) Business Centre Club,
- 14) Konfederacja Pracodawców Polskich,
- 15) Związek Pracodawców Przemysłu Urządzeń Pomiarowych,
- 16) Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego w Polsce - Browary Polskie,
- 17) Polski Przemysł Spirytusowy,
- 18) Polish Vodka Association,
- 19) Związek Gorzelni Polskich,
- 20) Krajowa Rada Gorzelnictwa i Produkcji Biopaliw,
- 21) Krajowa Rada Winiarstwa i Miodosytnictwa,
- 22) AUREX LPG Sp. z o.o.,
- 23) BACO PETROL Sp. z o.o.,
- 24) EMGAZ Sp. z o. o.,
- 25) Flow Technics Sp. z o.o.,
- 26) IVG Terminal Silesia Sp. z o.o.,
- 27) Zakład Produkcji Cystem LDS Sp. z o.o.,
- 28) MM Petro Sp. z o.o.,
- 29) Naftobazy Sp. z o.o.,
- 30) Oil Service sp. z o.o.,
- 31) ORLEN Centrum Serwisowe Sp. z o. o.,

- 32) Petromeccanika Polska Sp. z o.o.,
- 33) PETROCOM Sp. z o.o.,
- 34) PETROLOT Sp. z o.o.,
- 35) PETRONOVA sp. z o.o.,
- 36) Andrzej Koźbiał, Jan Dziura-Bartkiewicz Petroster S.J.,
- 37) Statoil Gaz Sp. z o.o.,
- 38) Stokota Kamarg Sp. z o.o.,
- 39) Tank Service SJ.

W konsultacjach społecznych żaden z wyżej wymienionych podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem rozporządzenia, w trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

Natomiast uwagi do projektu przedstawił:

- 1) Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o. (poprzednia nazwa Naftobazy Sp. z o.o.),
- 2) MM Petro Sp. z o.o..

W uwagach zgłoszonych przez spółkę Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o. zaproponowano ujednoczenie definicji określenia "odchylenie dawki minimalnej", wskazując na to, że w projekcie rozporządzenia definicja jest inna niż w rozporządzeniu obecnie obowiązującym. Ponadto, w opinii spółki, ze względu na to, że część przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie zasadniczych wymagań dla przyrządów pomiarowych, została przeniesiona do projektu, powstały wątpliwości, które przepisy należy stosować (w opinii spółki dotyczy to np. przepisu § 7 ust. 2, który jest taki sam, jak przepis z załącznika nr 5 pkt 4.3.1.2. rozporządzenia w sprawie zasadniczych wymagań). Spółka zaproponowała również skreślenie warunku sprawdzania wartości względnych błędów wskazań przy legalizacji instalacji pomiarowej służącej do napełniania cystern, dla objętości równej wartości dawki minimalnej, uzasadniając to okolicznością, że przedmiotowe instalacje nie są stosowane do pomiaru objętości równej dawce minimalnej. W opinii spółki w praktyce instalacje te stosowane są do odmierzania objętości produktów równych objętości komory cystern, które są kilkakrotnie większe od najmniejszej dawki minimalnej.

Spółka MM Petro Sp. z o.o. zaproponowała, aby warunek badania gęstości gazu ciekłego propan - butan dotyczył zarówno instalacji pomiarowych do gazu ciekłego propan – butan po zatwierdzeniu typu, jak i po ocenie zgodności.

Powyższe uwagi nie zostały uwzględnione.

W obowiązującym rozporządzeniu nie ma definicji określenia "odchylenie dawki minimalnej". W § 7 rozporządzenia został określony wzór obliczenia wartości odchylenia dawki minimalnej dla dawki minimalnej wynoszącej co najmniej 2 dm³. Rozdział 2 rozporządzenia określa wymagania w zakresie wykonania i charakterystyk metrologicznych instalacji pomiarowych podlegających ocenie zgodności. W celu zachowania spójności przepisów, określone w projekcie wymagania dla instalacji pomiarowych są oczywiście takie same jak określone w rozporządzeniu w sprawie zasadniczych wymagań dla przyrządów pomiarowych. Jest to warunek konieczny do tego, aby wprowadzone do obrotu instalacje pomiarowe w wyniku dokonania oceny zgodności, mogły w określonych terminach być legalizowane ponownie. Propozycja skreślenia warunku sprawdzania wartości względnych błędów wskazań przy legalizacji instalacji pomiarowej służącej do napełniania cystern, dla objętości równej wartości dawki minimalnej, nie może być uwzględniona. Projektowany przepis jest zgodny z obowiązującym przepisem § 9 ust. 1 rozporządzenia. Podobnie jak w przypadku innych instalacji pomiarowych, także w przypadku instalacji pomiarowej służącej do napełniania cystern, powinny być dokonywane sprawdzenia dla objętości równej wartości dawki minimalnej. Podkreślić należy, że sprawdzenia takie nie są zbyt uciążliwe dla zgłaszającego do legalizacji taką instalację pomiarową.

Uwaga dotycząca rozszerzenia warunku badania gęstości gazu ciekłego propan - butan zarówno w przypadku instalacji pomiarowych do gazu ciekłego propan – butan po zatwierdzeniu typu, jak i po ocenie zgodności, nie może być również uwzględniona. Celem projektu jest odstępianie od warunku badania gęstości cieczy. Jednak ze względu na fakt, że podczas badania typu stosowany był gaz o określonym zakresie gęstości, podczas legalizacji także należy stosować gaz o takim samym zakresie gęstości. Zastosowanie gazu o innej gęstości może spowodować przekroczenie dopuszczalnych błędów, a tym samym spowodować odmowę legalizacji instalacji pomiarowej.

Po zakończeniu powyższych konsultacji społecznych do projektu wprowadzono dodatkowe zmiany w § 1 pkt 1 i pkt 4 oraz § 3, o których mowa wyżej. W związku z tym projekt przekazano ponownie do konsultacji społecznych do podmiotów, do których przekazano wcześniejszą wersję projektu.

Do przedstawionego ponownie projektu uwagi zgłosiły spółka Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o. i Polska Organizacja Gazu Płynnego.

Uwaga spółki Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o. stanowiła powtórzenie uwagi zgłoszonej wcześniej, o której mowa wyżej. Uwaga ta nie została uwzględniona z przyczyn przedstawionych powyżej.

Uwaga Polskiej Organizacji Gazu Płynnego dotyczyła rozszerzenia zakresu gęstości gazu ciekłego propan – butan stosowanego do sprawdzeń podczas legalizacji instalacji pomiarowej do gazu ciekłego propan – butan: z zakresu od $0,539 \text{ g/cm}^3$ do $0,569 \text{ g/cm}^3$ do zakresu od $0,515 \text{ g/cm}^3$ do $0,569 \text{ g/cm}^3$. W opinii Polskiej Organizacji Gazu Płynnego zakres ten powinien być rozszerzony w szczególności dla legalizacji przepływomierzy do cystern drogowych i stacjonarnych dla gazu skroplonego, co powinno umożliwić „dokonywanie realnych zatwierdzeń typu i ocen zgodności, przystosowanych również dla propanu”.

Powyższa uwaga również nie może być uwzględniona. Jak już wcześniej to wyjaśniono, warunek stosowania do sprawdzeń podczas legalizacji instalacji pomiarowej do gazu ciekłego propan – butan, gazu ciekłego o określonej gęstości wynika z obowiązujących przepisów prawa i jest on związany z tym, że podczas badania typu w postępowaniu w sprawie wydania decyzji zatwierdzenia typu, stosowany był gaz o określonym zakresie gęstości. Z tego powodu podczas legalizacji przyrządów pomiarowych po zatwierdzeniu typu, do sprawdzeń należy stosować także gaz o takim samym zakresie gęstości. Zastosowanie gazu o innej gęstości może bowiem spowodować przekroczenie dopuszczalnych błędów, a tym samym spowodować odmowę legalizacji instalacji pomiarowej, co nie jest w interesie użytkownika takiej instalacji. Podkreślić należy, że warunek ten dotyczy wyłącznie sprawdzeń instalacji pomiarowych po zatwierdzeniu typu, które zgodnie z prawem mogą być w dalszym ciągu wprowadzane do obrotu do czasu utraty ważności decyzji zatwierdzenia typu. Obecnie ze względu na to, że przedmiotowe instalacje podlegają ocenie zgodności, nie jest możliwe przeprowadzanie ponownych badań tych instalacji w celu dokonania zmiany decyzji zatwierdzenia typu, w tym w zakresie gęstości stosowanego do badań gazu ciekłego propan – butan. Z powyższego wynika, że instalacje pomiarowe do gazu ciekłego propan – butan po zatwierdzeniu typu mogą być legalizowane wyłącznie z zastosowaniem gazu ciekłego o określonej w rozporządzeniu gęstości. Natomiast instalacje pomiarowe do gazu ciekłego propan – butan, w tym gazu skroplonego LPG, po ocenie zgodności, mogą być legalizowane z zastosowaniem gazu ciekłego o właściwościach określonych przez producenta takiej instalacji.

Powyższe stanowisko dotyczy w szczególności instalacji pomiarowych do gazu ciekłego propan-butan służących do napełniania cystern oraz instalacji pomiarowych do gazu ciekłego propan – butan montowanych na cysternach samochodowych, określonych w uwagach Polskiej Organizacji Gazu Płynnego jako „przepływomierze do cystern drogowych i stacjonarnych”. Instalacje te także były badane podczas zatwierdzania ich typu

z zastosowaniem gazu ciekłego o określonej w rozporządzeniu gęstości. Z tego powodu podczas legalizacji tych instalacji pomiarowych po zatwierdzeniu typu, do sprawdzeń należy stosować także gaz o takim samym zakresie gęstości. Podkreślić należy, że do instalacji pomiarowych wprowadzonych do obrotu lub użytkowania w wyniku dokonania oceny zgodności, warunku stosowania gazu o określonej w rozporządzeniu gęstości nie stosuje się.

Pozostałe podmioty, do których skierowano projekt, nie przedstawiły uwag w ramach ponownych konsultacji społecznych.

3. Wpływ aktu normatywnego na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Celem rozporządzenia jest zapewnienie spójności systemu kontroli metrologicznej poprzez wprowadzenie zmian rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie rodzajów przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej oraz zakresu tej kontroli. Zmiany te będą miały znikomy wpływ na budżet państwa.

4. Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało istotnego wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ aktu normatywnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Mając na uwadze okoliczność, że projekt rozporządzenia dotyczy instalacji pomiarowych, które obecnie podlegają ocenie zgodności oraz ograniczony zakres zastosowań przyrządów pomiarowych określonych w projekcie rozporządzenia, wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

6. Wpływ aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.

7. Wskazanie źródeł finansowania.

Nie dotyczy.